Skuteczna współpraca pracowników OPS z osobami chorymi psychicznie, ich rodzinami i instytucjami samorządu lokalnego w kontekście procedury przymusowego leczenia i procedury ubezwłasnowolnienia

Szkolenie skierowane do wszystkich pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, którzy zajmują się osobami chorymi psychicznie lub mają kontakt z osobami z zaburzeniami. Do udziału zapraszamy w szczególności pracowników socjalnych i personel wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze, jak również przedstawicieli straży miejskiej, policji, placówek ochrony zdrowia, ośrodków kultury oraz organizacji pozarządowych.

Podczas szkolenia pokażemy szereg rozwiązań do zastosowania podczas współpracy z osobami chorymi psychicznie i ich rodzinami. Na przykładach przedstawimy problematyczne kwestie dotyczące procedury przymusowego leczenia, procedury ubezwłasnowolnienia osoby chorej psychicznie i odpowiedzialność pracownika socjalnego jako opiekuna prawnego . Podpowiemy, jak wypracować zasady współpracy między pracownikami OPS i służbą zdrowia, aby szybko i skutecznie pomóc potrzebującym z zaburzeniami

W programie m.in.:

- Czy należy się obawiać procedury całkowitego ubezwłasnowolnienia? Jakie prawa i obowiązki ma pracownik socjalny jako opiekun prawny osoby ubezwłasnowolnionej?
- Czy procedura całkowitego ubezwłasnowolnienia jest ostatecznością w procesie współpracy z osobą niepełnosprawną psychicznie?
- W jakich sytuacjach możliwe jest leczenie ambulatoryjne osoby chorej psychicznie a kiedy należy przeprowadzić procedurę przymusowego leczenia? Jak skutecznie poradzić sobie ze spełnieniem wszystkich warunków niezbędnych do przyjęcia na hospitalizację przymusową?
- Jaka jest procedura umieszczenia osoby niepełnosprawnej psychicznie w Domu Pomocy Społecznej bez jej zgody, jakie są warunki jej przyjęcia? W jaki sposób skrócić czas oczekiwania na miejsce w DPS?
- Jak radzić sobie z niedostępnością usług specjalistycznych? Kto powinien płacić za te usługi?
- Współpraca pomocy społecznej z policją, strażą miejską, placówkami ochrony zdrowia, sądami, ośrodkami kultury na terenie gminy i jej wpływ na skuteczność działań
- Jakie są sprawdzone sposoby na sprawne rozpoznanie choroby i uzyskanie zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia osoby chorej?
- Jaka powinna być postawa pracownika socjalnego w pracy z osobą chorą psychicznie?

Wzory pism, jakie otrzymają uczestnicy:

- Wniosek o ubezwłasnowolnienie całkowite
- Wniosek o ubezwłasnowolnienie częściowe
- Rejestr przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej
- Wniosek o umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym bez zgody chorego

- Wniosek o umorzenie postępowania wobec osoby, która po przyjęciu do szpitala psychiatrycznego wyraziła zgodę na leczenie
- Wniosek o umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej bez zgody
- Wniosek o umieszczenie w Zakładzie Opiekuńczo-Leczniczym bez zgody
- Wniosek o nakazanie wypisania ze szpitala
- Wniosek o zmianę orzeczenia o przyjęciu do Domu Pomocy Społecznej
- Wniosek o zmianę orzeczenia o przyjęcie do Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego

Szczegółowy program szkolenia:

1. Problemy i ich rozwiązania związane z procedurą przymusowego leczenia oraz procedurą przymusowego umieszczenia osoby chorej psychicznie w Domu Pomocy Społecznej

- Jak nakłonić osobę chorą do leczenia?
- Jak radzić sobie z osobami, które nie chcą się leczyć?
- Jak kierować takie osoby na leczenie, jakich argumentów używać, żeby chory chciał skorzystać z leczenia ?
- Jak uświadomić choremu potrzebę konieczności leczenia?
- W jaki sposób wpłynąć na świadomość pacjenta aby poczuł potrzebę leczenia?
- Procedura zgłaszania osób chorych psychicznie do leczenia
- Jak skutecznie przeprowadzić procedurę przymusowego leczenia?
- Jakie dokumenty przygotować, aby przeprowadzić hospitalizację przymusową?
- Jak wygląda wniosek o przymusowe leczenie?
- Czy pracownik socjalny może złożyć wniosek do sądu o przymusowe leczenie, w imieniu osoby chorej?
- Jakie środki przymusu można zastosować w stosunku do osób, które wymagają leczenia?
- Jak napisać wniosek o przymusowe podjęcie leczenia osoby chorej psychicznie uzależnionej od alkoholu lub innych używek?
- Jak sporządzić wniosek sądowy o umieszczenie osoby chorej psychicznie w Domu Pomocy Społecznej? Wzór
- Formalności i dokumentacja niezbędna do skierowania chorego do DPS
- Jaka jest procedura, kiedy chcemy taką osobę umieścić bez jej zgody w DPS?
- Co zrobić, jeśli osoba chora psychicznie nie ma rodziny, nie ma możliwości umieszczenia jej w DPS z powodu braku miejsc i brak kadry do usług specjalistycznych?

2. Procedura całkowitego ubezwłasnowolnienia jako ostateczny akt pomocy osoby chorej psychicznie w Domu Pomocy Społecznej. W jakich sytuacjach stosować procedurę ubezwłasnowolnienia częściowego?

- Do kogo pracownik socjalny powinien złożyć wniosek o ubezwłasnowolnienie osoby chorej psychicznie?
- Wzór wniosku o przymusowe leczenie
- Jakie procedury możemy zastosować w przypadku odrzucenia przez sąd wniosku o ubezwłasnowolnienie?
- Jakich argumentów używać przed sądem, aby wniosek o ubezwłasnowolnienie nie został odrzucony?
- Jaka dokumentacja medyczna jest niezbędna, aby wszcząć procedurę ubezwłasnowolnienia?

- Jaką dokumentację powinna zbierać i składać rodzina, a jaką gmina, w postępowaniu o ubezwłasnowolnienie?
- Jakich argumentów użyć w rozmowie z rodzinami osób chorych, które są w podeszłym wieku i w obawie przed odtrąceniem lub agresywną reakcją na wniosek o ubezwłasnowolnienie wycofują się, zmieniają zeznania? Jak utwierdzać ich w konsekwentnym działaniu?
- Co zrobić, jeśli nie ma możliwości badania przez biegłego sądowego w skutek nieobecności, nieuchwytności pacjenta?
- Kto może podpisać wywiad środowiskowy, np. o usługi opiekuńcze, jeśli osoba chora psychicznie nie jest świadoma co podpisuje, a rodzina nie wyraża zgody na ubezwłasnowolnienie?
- Czy tylko decyzją sądu można zmusić do leczenia? Czy jest jakaś alternatywa?
- Jak pisać wnioski do sądu o skierowanie na przymusowe leczenie, o przymusowe umieszczenie w DPS? Przykłady wniosków
- Kwestia ubezwłasnowolnienia częściowego w kwestii leczenia i dysponowania finansami chorego (zaciąganie kredytów)
- Tryb postępowania w sytuacji, kiedy sąd odrzuca wniosek o ubezwłasnowolnienie, a osoba chora przejawia niebezpieczne zachowania

3. Prawa i obowiązki pracownika socjalnego jako opiekuna prawnego osoby ubezwłasnowolnionej

- Kto może zostać opiekunem prawnym osoby ubezwłasnowolnionej?
- Czy pracownik socjalny może być opiekunem prawnym?
- Czy pracownik socjalny jest narażony na sankcje karne w przypadku odmowy bycia opiekunem prawnym?
- Czy pracownik socjalny może sprawować obowiązki opiekuna prawnego w godzinach pracy urzędu?
- Czy i w jakiej wysokości pracownik socjalny powinien otrzymywać dodatkowe wynagrodzenie za sprawowanie opieki prawnej nad osobą chorą psychicznie? Gdzie powinien złożyć wniosek o wynagrodzenie z tego tytułu? Czy pracownik socjalny może starać się o wynagrodzenie za sprawowanie funkcji opiekuna prawnego w sytuacji jeśli osoba chora psychicznie znajduje się w DPS?
- W jakich godzinach pracownik socjalny powinien wykonywać obowiązki opiekuna prawnego?
- Jaki jest zakres czynności pracownika socjalnego jako opiekuna prawnego, np. zarządzanie majątkiem?
- Co zrobić w sytuacji, kiedy opiekun prawny znajduje się na oddziale psychiatrycznym, a osoba ubezwłasnowolniona nie ma środków do życia?

4. Jak radzić sobie z niedostępnością usług specjalistycznych? Kto powinien płacić za te usługi?

- Kto płaci za usługi – chory czy gmina?
- Jakie jest kryterium dochodu w przypadku kiedy to chory płaci za usługi?
- Z jakiej liczby usług specjalistycznych może korzystać chory?
- Od czego zależy dostępność usług specjalistycznych? Co zrobić, by zapewnić dostępność usług według zapotrzebowania?
- Jakie są usługi specjalistyczne dla dzieci i dla dorosłych
- Brak personelu wykonującego usługi opiekuńcze
- Od czego zależy dostępność usług opiekuńczych specjalistycznych? Dlaczego w niektórych gminach są dla dzieci i dla dorosłych, a w innych nie występują wcale?

5. Współpraca instytucji pomocy społecznej z innymi instytucjami na terenie gminy i jej wpływ na skuteczność działań pomocy społecznej

- Jakie są zasady współpracy ze służbą zdrowia w przypadkach wymagających szybkiej reakcji?
- Jakich działań powinniśmy oczekiwać od pracownika służby zdrowia?
- Na jakie przepisy prawne może powołać się pracownik socjalny, aby wyegzekwować pożądane czynności ze strony pracownika służby zdrowia?
- W jaki sposób usystematyzować współpracę kilku służb?
- Jak ujednolicić procedury obowiązujące pracowników socjalnych i pracowników szpitali, policji, szkół itp.? Dlaczego dyrektor przychodni może odmówić pomocy potrzebującemu, zasłaniając się brakiem czasu?
- Czy istnieją przepisy, na które może się powołać pracownik socjalny, dotyczące zakresu odpowiedzialności we współpracy między OPS i służbą zdrowia?
- Jak wyegzekwować współpracę między OPS, a służbą zdrowia i innymi instytucjami? Co, w przypadku, gdy pogotowie nie chce przyjechać na wezwanie. Jakimi przepisami ratować się w przypadku wystąpienia takich gróźb?
- Jakie sankcje można stosować w stosunku do ośrodka zdrowia?
- Jakie są środki przymusu, argumenty, których mógłby użyć pracownik socjalny, aby wyegzekwować jakieś działania służby zdrowia, np. żeby karetka została wysłana do chorego
- Jakich argumentów używać, aby policja reagowała na wezwanie?
- Co w sytuacji, kiedy człowiek przejawia anormalne zachowania, a lekarz twierdzi, że jest tylko wykolejona społecznie?
- Kto powinien odpowiadać za organizację transportu chorego na badanie u lekarza specjalisty? Jakie warunki trzeba spełnić aby w bezpieczny sposób przetransportować chorego do lekarza?

6. Jakie są sprawdzone sposoby na sprawne rozpoznanie choroby i uzyskanie zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia osoby chorej?

- Jak rozpoznać osobę chorą psychicznie? Opis i specyfika klienta
- Jak diagnozować chorego, jeśli w gminie brakuje lekarza specjalisty?
- W jaki sposób nakłonić osoby chore, aby poddały się diagnozie, aby udały się do poradni?
- Co zrobić, kiedy nie można zdiagnozować takiej osoby, jest ona nieuchwytna lub ucieka?
- Kto może wydać zaświadczenie o konieczności podjęcia leczenia, kiedy pacjent jest nieuchwytny dla lekarza? Jakie są możliwości prawne pracownika socjalnego w takiej sytuacji?
- Co zrobić, aby szybciej uzyskać wizytę lekarską u lekarza psychiatry? Jakich argumentów używać w rozmowie z lekarzem, aby chciał przyjechać do pacjenta?
- Jakie sankcje można stosować w stosunku do ośrodka zdrowia?
- Jak sprawnie zdiagnozować chorobę? Jakie środki przymusu można zastosować, aby doszło do diagnozy?
- Ścieżka leczenia osoby chorej psychicznie
- Co w sytuacji, kiedy pacjent jest zaburzony, a nie można go zdiagnozować i jego funkcjonowanie zdaniem sądu nie jest niebezpieczne dla otoczenia?
- W jaki sposób nakłonić lekarza specjalistę do wydania orzeczenia lekarskiego?
- Schizofrenia – specyfika choroby
- Depresja – choroba cywilizacyjna. Metodyka pracy
- Co zrobić, by osoby z niezdiagnozowaną chorobą trafiły do szpitala na obserwację?
- Jak wpłynąć na lekarza specjalistę, aby nie zlekceważył symptomów choroby, aby potraktował obserwacje pracownika socjalnego poważnie?
- Jakich użyć argumentów, aby lekarz psychiatra przyjechał zdiagnozować chorego?
- Co zrobić w przypadku, gdy sąd wymaga zaświadczenia lekarza psychiatry, a osoba chora nie chce

poddać się badaniu? Czy jest procedura obejścia tego nakazu zaświadczenia lekarskiego, kiedy jest to osoba ewidentnie potrzebująca pomocy?
- Kto decyduje i w jakich przypadkach o zastosowanie przymusu bezpośredniego?

7. Jakie są sprawdzone sposoby na sprawne rozpoznanie choroby i uzyskanie zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia osoby chorej?

- W jaki sposób rozmawiać z chorym psychicznie?
- W jaki sposób wzbudzić zaufanie osoby chorej psychicznie?
- Sposoby nawiązania porozumienia z osobami chorymi psychicznie
- Jak zachować się w sytuacji, kiedy osoba chora psychicznie grozi odebraniem sobie życia?
- W jaki sposób reagować na szantaż emocjonalny, próby samobójcze?
- Jak zapobiegać próbom samobójczym? W jaki sposób i jakie pytania zadawać?
- Jaka powinna być postawa pracownika socjalnego /rodziny w pracy z osobą chorą psychicznie?
- Jak zabezpieczyć podstawowe potrzeby osoby chorej psychicznie, która nie ma rodziny lub rodzina nie chce współpracować?
- Jak korzystać z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, aby pomóc osobie chorej psychicznie?
- Procedura postępowania z osobami chorymi, które nie przyjmują wsparcia finansowego np. na leczenie, ogrzewanie? Środki kontroli nad takimi osobami i ich wydatkami
- W jaki sposób rozmawiać z chorymi, aby ich nie zranić lub uniknąć wywołania agresji?
- Jakie formy pomocy możemy zastosować względem osoby chorej psychicznie, której choroba łączy się z innymi schorzeniami szczególnie wieku starczego jak demencja?
- Jak radzić sobie z agresją u osób chorych psychicznie?
- W jaki sposób wyznaczać granice we współpracy z osobą chorą psychicznie, jak dbać o zachowanie szacunku w stosunku do pracownika socjalnego ze strony osoby chorej?
- W jaki sposób dostosować cele pracy socjalnej do możliwości jakimi dysponuje chory?
- Problematyka współpracy pracownika socjalnego z lekarzem specjalistą i pielęgniarkami środowiskowymi. Lepszy kontakt - szybsza reakcja
- Wskazówki w zakresie bezpośredniej współpracy z osobą chorą psychicznie we wszystkich wymiarach
- Tryb postępowania z osobą chora psychicznie, logika myślenia tej osoby
- Strach. Jak radzić sobie z lękiem przed osobą psychiczną?
- Jak radzić sobie z lekceważeniem problemu współpracy z osobami chorymi psychicznie przez biegłych sądowych i lekarzy specjalistów?
- Jak współpracować z osobami, które izolują się od otoczenia?
- Jakich zachowań i postaw unikać w kontakcie z osobami chorymi psychicznie?
- W jaki sposób współpracować z osobami chorymi? Jakie wyznaczać cele? Jak organizować prace? Jak wyegzekwować jakiekolwiek działania ze strony chorych psychicznie? Jak skutecznie zaktywizować?
- Co robić w sytuacji, kiedy chora nie stwarza zagrożenia dla otoczenia, ale jednocześnie w ogóle nie wychodzi z domu (spuszczone rolety)?
- W jaki sposób zmobilizować chorego do wyjścia z domu, do kontaktów międzyludzkich?
- Jak powinni się zachowywać pracownicy socjalni w terenie lub pielęgniarki wykonujące usługi opiekuńcze?
- Jakie środki/sposoby nacisku można zastosować w stosunku do chorego, np. pracownicy nakłaniają do stawienia się do lekarza, by w rezultacie otrzymać orzeczenie o niepełnosprawności i brać świadczenia z tytułu choroby
- Jakie rodzaje wsparcia może otrzymać pracownik socjalny w sytuacji, gdy brakuje transportu – czy

pacjenta może dostarczyć straż miejska? Czy możliwe są spotkania z terapeutą, gdy pojawia się alkohol?
- Jakie są możliwości zapewnienia regularnych spotkań z psychologiem?
- Jak dysponować środkami finansowymi dla klientów?
- Jakie podjąć środki, żeby osoba chora stosowała w sposób trwały farmakologię (farmakoterapia)? Jak podnieść świadomość konieczności kontynuowania leczenia i farmakologii kiedy są gorsze dni?
- Jak współpracować z osobami chorymi na demencję i alzheimera?
- Jak skutecznie wpływać na osoby chore psychicznie, by mogły funkcjonować w rodzinie i w społeczeństwie?
- Jakie działania można podjąć z osobami w zaawansowanym stadium choroby?
- Jakie formy pomocy pracownik socjalny może zaproponować osobom chorym psychicznie tj.: Dzienne Domy Opieki Społecznej, Środowiskowe Domy Opieki, fundacje, usługi opiekuńcze specjalistyczne, warsztaty terapii zajęciowej?
- W jaki sposób kierować takie osoby do różnych placówek? Jaka dokumentacja jest potrzebna?
- Z jakimi instytucjami pracownicy socjalni mogą współpracować?
- Jak postępować z osobą samotną, która nie chce się leczyć, nie ma historii leczenia, do której wielokrotnie wezwano policję na prośbę sąsiadów i otoczenia? Jest agresywna słownie i wielokrotnie pod wpływem alkoholu, odrzuca wszelkie próby współpracy?
- Problem współpracy z nastolatkami
- Jak postępować z uzależnieniami od komputerów, telefonów, gier?

8. Rola rodziny w efektywnym leczeniu zaburzeń psychicznych

- Jak nakłonić rodziny osób chorych psychicznie do współpracy?
- Wskazówki , wytyczne dla rodzin, które niechętnie zajmują się chorymi
- Jak nakłonić rodziny do pomocy swoim bliskim potrzebującym ich wsparcia?
- Jak współpracować z rodziną osoby chorej, do czego możemy ją zobowiązać?
- W jaki sposób członkowie rodzin (jakie działania) najskuteczniej mogą pomóc osobie chorej?
- Jak współpracować z rodzicami, żeby nie wstydzili się chorób swoich dzieci?
- Jak pomóc rodzinom, jakimi środkami pomocy się posługiwać, by życie z osoba chorą psychicznie było mniej uciążliwe?
- Jak radzić sobie z przemocą w rodzinie, gdzie osoba chora jest agresorem?
- Czy rodzina powinna/musi spłacać długi zaciągnięte przez osobę chorą psychicznie, której wniosek o ubezwłasnowolnienie został odrzucony przez sąd?
- Jak przeciwdziałać remisji choroby w okresach wiosny i jesieni?

9. Jaka jest ścieżka leczenia osoby chorej psychicznie uzależnionej od alkoholu?

- Czy w sytuacji, kiedy osoba chora psychicznie jest uzależniona od alkoholu, czy wystarczy samo zgłoszenie do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych? I co dalej? Jaka jest ścieżka leczenia osoby chorej psychicznie uzależnionej od alkoholu? Jakie są procedury, jeśli chodzi o ubezwłasnowolnienie takich osób, ustanowienie opiekuna prawnego?
- Jakie są ścieżki leczenia osób chorych psychicznie i uzależnionych jednocześnie, gdy występują zaburzenia psychiczne organiczne, bądź przewlekłe stany depresyjne**?**

10. Procedura Niebieskiej Karty osoby chorej psychicznie i jej rodziny. Czy osoba psychiczna może być traktowana jak osoba zdrowa, jeśli nie chce się leczyć i nadużywa przemocy?

- Jakie zachowania osób chorych psychicznie wymagają interwencji pogotowia i policji?

- Czy można stosować procedurę Niebieskiej Karty wobec sprawcy, który ma zaburzenia psychiczne?
- Czy osoba psychiczna powinna być traktowana jak osoba zdrowa, jeśli nie chce się leczyć i nadużywa przemocy? Czy to, że jest chora, daje jej większe prawa do krzywdzenia innych?
- Jakie zastosowanie ma Niebieska Karta dla osób, które doznają przemocy i jednocześnie są upośledzone intelektualnie?

Różne

- Nowelizacja ustawy o ochronie zdrowia psychicznego! Co zostało zmienione?
- Czy są przepisy, które ułatwiłyby pracę pracownika socjalnego w kontekście ustawy o ochronie zdrowia psychicznego? Jakie są prawa pracownika?
- Zasiłek okresowy a zasiłek celowy dla osób chorych psychicznie
- W jakich sytuacjach możliwe jest leczenie ambulatoryjne osoby chorej psychicznie?
- Jak samemu odciąć się od problemów występujących w pracy? Jak odreagować stres wynikający z charakteru w pracy pracownika socjalnego?
- Na jakie formy ochrony przed agresywnym zachowaniem osób chorych może liczyć pracownik socjalny? O jakie środki bezpieczeństwa pracownik socjalny może się starać? Czy biurko jest wystarczającym zabezpieczeniem przed agresywnym zachowaniem pacjenta?
- Jak unikać skarg i zażaleń ze strony petentów, np. skarga o rozpatrzenie sytuacji, w której pracownik źle naliczył świadczenie
- Jakie środki zastosować, aby osoba chora, posiadająca zasiłek, wykorzystała pieniądze zgodnie z przeznaczeniem?
- Co dzieje się z majątkiem samotnej osoby chorej psychicznie po jej śmierci?
- Regulacje dotyczące spraw majątkowych osób chorych psychicznie
- Jakie mogą być roszczenia rodziny w stosunku do majątku osoby chorej zmarłej, gdy podczas życia nie partycypowała w wydatkach i w opiece?

Prowadzący:

Iwona Kasperska – pracownik samorządowy; asystent rodziny w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w gminie miejskiej, od 2015 roku zajmuje się pracą z rodziną w obszarze wsparcia rodziny, głównie w zakresie prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodziców oraz kształtowania umiejętności członków rodziny w obrębie znajdowania rozwiązań trudności życiowych, co obejmuje pogłębioną pracę socjalną z elementami terapii, jak również współpracę z instytucjami oraz koordynację działań na rzecz rodziny. Absolwentka WSPiA w Lublinie – kierunek Socjologia Organizacji i Zarządzania, Uniwersytetu Marii-Curie Skłodowskiej w Lublinie – kierunek – Socjologia oraz Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z terapią pedagogiczną, WSNS w Lublinie – podyplomowe studia – kierunek Doradztwo zawodowe oraz liczne szkolenia z zakresu pomocy i wspierania rodziny z projektu „Bliżej rodziny – szkolenia dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej” , a także I i II stopień szkolenia zaawansowanego Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach.

Prawa autorskie do niniejszego programu przysługują Private Corporate Consulting Sp. z o.o. Udostępnianie, kopiowanie i przerabianie niniejszego programu bez pisemnej zgody Private Corporate Consulting Sp. z o.o., zagrożone jest odpowiedzialnością karną oraz cywilną